

Tantárgy neve: Kutatásmódszertan II.	Tantárgy Neptun kódja: BTKVAN202 Tárgyfelelős intézet
	Tantárgyelem:
Tárgyfelelős: név, beosztás Dr. Kotics József egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Lajos Veronika	
Javasolt félév: 2. (1T)	Előfeltétel: Kutatásmódszertan I.
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módj: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali / levelező
<p>Tantárgy feladata és célja: A kulturális antropológia a különböző népek és népcsoportok kultúráját és társadalmi szerveződését empirikus, azaz tapasztalati tények alapján kutató tudomány, s mint ilyen következtetéseit a kutató társadalom körében személyesen gyűjtött és rendszerezett információkból vonja le. A kurzus az empirikus kultúrakutatásának módszertani alapozása után az antropológiai kutatás módszertani sajátosságait kívánja bemutatni. A szeminárium átfogó képet kíván adni az antropológiai gyűjtőmunka legfontosabb módszereiről és technikáiról, másfelől az alapvető kutatástechnikák gyakoroltatásával fejleszteni kívánja a megfigyelőkészséget, valamint az adatrögzítés- és rendszerezés alkalmazásának lehetőségeit és módjait kívánja megismertetni.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák:</p> <p>tudás: Elegendő ismeretanyaggal rendelkezik az önállóan megtervezett és megvalósított kutatáshoz vagy tudományos munkához és ismeri a széles körben alkalmazható, elfogadott szakspecifikus problémamegoldó kutatástechnikai eszközöket. Átlátja az antropológiai tudás gyakorlati alkalmazásának alapelveit, szakma specifikus praxisát és ennek etikai vonatkozásait a társadalmi döntéshozatali mechanizmusokban. Ismeri szakmai tudása folyamatos fejlesztésének és az újabb elméleti és módszertani ismeretek befogadásának mechanizmusait, technikáit és a szakterületével szoros kapcsolatban lévő társtudományok fogalmi rendszereit, lényegi összefüggéseit és főbb gondolkodási irányzatait.</p> <p>képesség: Képes minőségi és mennyiségi adatok önálló antropológiai terepmunka során szerzett felgyűjtésére, bemutatására, értékelésére, értelmezésére, és magyarázatára, illetve az eredmények közvetítésére más tudományterületek szakemberei számára. Képes a szakmai feladatok megoldása során az önálló elemzésre, értékelésre, a különböző következtetések szintetizálására, szakmai munkája során a lezúrt következtetések gyakorlati alkalmazására és interdiszciplináris együttműködést követelő döntések előkészítésére. A kulturális antropológia kurrens elméletei és bevett kutatás-módszertani koncepciói alapján képes szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készíteni. Elegendő tudással és jártassággal rendelkezik az antropológiaelmélet és módszertan képesség szintű gyakorlására, kritikai álláspont kialakítására és szükség esetén a holisztikus szemléletet követelő komplex kulturális és társadalmi problémák megoldásában önálló javaslatok kidolgozására.</p> <p>attitűd: A társadalmi és kulturális másság eseteit a semleges kutatói pozícióból következő általános elvárásoknak megfelelően toleránsan és empátiákkal kezeli. A kulturális antropológiai gyakorlat révén szerzett, a kultúrát saját feltételei szerint belülről megértő tapasztalatait a társtudományok és az érdeklődő közvélemény felé hitelesen közvetíti. A kulturális antropológia nemzetközileg meghatározott kutatásetikai normáit betartja.</p> <p>autonómia és felelősség: Önállóan, bátran és felelősségteljesen vesz részt kulturális antropológiai szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában. Rendszeresen kezdeményez, vezet és formál kulturális antropológia projekteket.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	

Gyakorlat:

1. Megfigyelések az empirikus kultúrakutatásban. Proxemikai megfigyelés.
2. A résztvevéses megfigyelés elmélete és gyakorlata.
3. A terepmunka kutatások története.
4. A terepmunka objektív feltételei.
5. A terepmunka szubjektív feltételei.
6. A cenzus fajtái, jelentősége.
7. Feljegyzések a terepen.
8. Interjútechnikák. Az etnográfiai interjú.
9. Foglalkozási interjú.
10. Élettörténeti interjú.
11. Narratív interjú.
12. A genealógiai interjú. – online etnográfia – digitális antropológia
13. Személyes dokumentumok az empirikus kultúrakutatásban.
14. A szociometria alkalmazhatósága az antropológiai kutatásban

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Félév közben minden hallgató két rövid prezentációt készít és bemutat az előzetesen egyeztetett szakirodalmak alapján.

Tanulási napló az olvasmányokról, terepmunkanapló, interjúrészlet és annak elemzése. Félév végén online teszt.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Prezentációk 20 százalék, órai aktivitás 20 százalék, elvégzett terepmunkáról beadott szemináriumi dolgozat (6-8 oldal) 60 százalék

3x10 pont = tanulási napló (mert egy szöveget már feldolgoztunk az órán), terepmunkanapló = 10 pont, interjúrészlet = 10 pont, online teszt = 50 pont

Kötelező irodalom:

Babbie Earl: 1995: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest: Balassi 30-337. Becskeházi Attila 1991: Valóságfelépítés az élettörténetekben. Valóság 7. sz. 65-73. Borsányi László 1988: Megfigyelési technikák az etnológiai terepmunkában. Ethnographia 53-82. Borsányi László 1991: Az élettörténetek jelentősége az antropológiai kutatásokban és az életút interjú készítésének főbb szempontjai. Átmenetek (a csíkszeredai Kommunikációs antropológiai műhely kiadványa) 2(4): 59-64. Gagyi József szerk. 1999: Ismerős terepen. Válogatás csíkszeredai antropológiai írásokból. Csíkszereda: Pro Print. Válogatott tanulmányok. Új Mandátum Könyvkiadó 1998. 60-92 p. Hankiss Ágnes 1980: „Én-ontológiák”. Az élettörténet mitológikus áthangolása. In: Frank Tibor-Hoppál Mihály szerk.: Hiedelemrendszer és társadalmi tudat. II. kötet Budapest, 30-39. Kunt Ernő 1990: Emlékezés és felejtés, avagy a halál három kalapja. In: Holmi 1990. október 1089-1101. Niedermüller Péter 1988: Élettörténet és életrajzi elbeszélés. Ethnographia 3-4. sz. 376-389. Mérei Ferenc 1991: Közösségek rejtett hálózata. A szociometriai értelmezés. Budapest: Tömegkommunikációs Kutatóközpont. Seidman, Irving 2002: Az interjú, mint kvalitatív kutatási módszer. Budapest: Műszaki.

Kötelező irodalom

Letenyei László

2004 A résztvevő megfigyelés ábécéje. In uő: *Településkutatás*. Budapest, 81–95.

Feischmidt Margit

2007 Az antropológiai terepmunka módszerei. In Kovács Éva (szerk.): *Közösségtanulmány. Módszertani jegyzet*. Bp-Pécs, 223-233.

Feischmidt Margit és Szuhay Péter

2007 A sűrű leírás. In Kovács Éva (szerk.): *Közösségtanulmány. Módszertani jegyzet*. Bp-Pécs, 243-259.

Dörnyei Krisztina és Mitev Ariel

2015 Netnográfia. In Horváth Dóra és Mitev Ariel: *Alternatív kutatási kézikönyv*. Bp, 157-185.

Ajánlott irodalom:

Bíró A. Zoltán 1996: A történetmondás mint az antropológiai kutatás tárgya. In: Bodó Júlianna – Oláh Sándor szerk.: Elmentünk? Székelyföldi életutak. Csíkszereda: KAM Regionális és Antropológiai Kutatások Központja, 237-259. Kelemen János 1990: Tudományelmélet: módszerek és programok. BUKSZ (2) Nyár 217- 226. Winch, Peter 1988: A társadalomtudomány eszméje. Hermész Könyvek. Budapest: Akadémiai Kiadó, 53-94. Fél Edit 1991: A saját kultúrájában kutató etnológus. Ethnographia 102 (1-2):168-180. Werner, Oswald 1994: „Transzcendencia” és metodológia az etnográfiában. Replika 13-14:175-182.p Buda Béla 1980: Az empátia - a beleélés lélektana. Budapest: Gondolat, 286-296